

spreminjale tudi prostorske enote, za katere so bili kazalniki zbrani, kar otežuje nadaljnjo obdelavo. S podobnimi težavami se sicer srečujejo tudi druge države.

Zbrane podatke/kazalnike je moč pregledovati s spletnim orodjem SDIMED (*Spatial Data Infrastructure of MED*; <http://www.sdimed.eu/>). To je enotni informacijski sistem makroregije, ki omogoča analize celotnega območja in je bil izdelan za lažje opredeljevanje skupnih razvojnih izzivov v Sredozemlju. Kazalniki so predstavljeni na ravni LAU 2 (Slovenija: občine) in NUTS 3 (Slovenija: statistične re-

gije) območij vključenih v Program Mediteran.

Po koncu projekta je čas, da se prizadevanja za poenoten pristop k oblikovanju sistema kazalnikov za spremljanje regionalnega in prostorskega razvoja, ki smo ga razvili za sredozemsko makroregijo ter je nujna prвина za opredelitev trenutnih in prihodnjih izzivov ter spremljanje napredka, širijo tudi navzdol, na nacionalno in lokalno raven. Znanost lahko pri tem aktivno sodeluje s poglobljenimi študijami ali usposabljanjem načrtovalcev. Le tako lahko postanejo rezultati projektov, kakršen je OTREMED, del regionalno- in prostorsko načrtovalske prakse.

Rezultati projekta so dostopni na spletni strani: <http://www.sdimed.eu/>, ter v dveh monografijah: *OTREMED: Tool for Competitiveness Strategy in the European Mediterranean* (2013; ISBN 978-88-6257-162-3; dostopno na: http://giam2.zrc-sazu.si/sites/default/files/otremed_2013_en.pdf) in *Prostorski in regionalni razvoj Sredozemlja – enotni pristop in izbrana orodja* (2013, Založba ZRC; ISBN 978-961-254-649-6; avtorji: Matija Zorn, Nika Razpotnik Visković, Peter Repolusk in Mateja Ferk; dostopno na: http://giam2.zrc-sazu.si/sites/default/files/9789612546496_0.pdf).

Matija Zorn

Zborovanje slovenskih geografov, Bled, 3. – 5. oktober 2013

Dežela Kranjska nima lepšga kraja, ko je z okolšno ta, podoba raja.

Geografska zborovanja imajo v Sloveniji več kot 60-letno tradicijo. Najprej so se imenovala »kongresi«, prvi je bil leta 1952 v Kamniku. Vmes sta bila organizirana dva seminarja, leta 1973 so se slovenski geografi zbrali na »posvetovanju«, od leta 1975 pa se tovrstna srečanja imenujejo »zborovanja«. Marsikatero v nizu omenjenih strokovnih srečanj je na koncu postreglo tudi s strokovno monografijo, ki je predvsem v preteklosti, ko še nismo imeli geografske monografije celotne države, veljala za temeljni geografski oris posamezne pokrajine, gostiteljice srečanja.

Letošnje zborovanje z naslovom: G3: Gorenjska - Glokalnost - Geografija

je skupaj z Zvezo geografov Slovenije pripravil Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Bled je bil za lokacijo zborovanja izbran drugič, potem ko je bil skupaj s Kranjem gostitelj že leta 1981. Razdobje tridesetih let se zagotovo odraža tudi v pokrajini, razvojni položaj in vloga Gorenjske pa zahtevata celostno proučevanje in predloge učinkovitih rešitev. Glokalnost je razmeroma nov pojem, pomeni pa vključenost družbenogospodarskega razvoja tako v lokalne kot globalne tokove. V duhu pojmov iz naslova so potekale diskusije, ki so temeljile na prispevkih referentov in ostalih sodelujočih.

Prvi dan zborovanja so bili najprej na sporedu uvodni in pozdravni nagovori. Vse prisotne je v imenu krovne stanovske geografske organizacije, Zveze geografov Slovenije, pozdravil njen predsednik dr. Stanko Pelc. Sledili so pozdravi dekanje Filozofske fakultete dr. Branke Kalenič Ramšak, župana občine Bled geografa Janeza Fajfarja, predstojnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani dr. Blaža Repeta, predsednika Alumni kluba geografov Univerze v Ljubljani dr. Mitje Briclja, predsednika Geografskega društva Gorenjske Marjana Luževiča ter vršilca dolžnosti direktorja Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Bled mag. Janeza Damijana.

Prof. dr. Anton Brancelj z vzorcem sedimentov jezerskega dna Blejskega jezera (foto: Matjaž Geršič).

V drugem delu dopoldneva smo prisotni prisluhnili štirim plenarnim predavanjem. Dr. Anton Gosar je predstavil stanje in položaj slovenske geografije ter njeno vpetost v mednarodno geografsko sfero in nakazal smernice razvoja stroke v prihodnosti. Dr. Karel Natek je podal različne poglede na občasne naravne procese. Ljudje jih mnogokrat dojemamo kot naravne nesreče, pogosto pa napačno posegamo v prostor in tako njihovo pojavnost še povečujemo. V predavanju z naslovom Gorenjska na razvojnem razpotju, ki ga je pripravila mag. Slavka Zupan, je avtorica spregovorila predvsem o evropskih projektih in projektnih partnerjih z območja Gorenjske statistične regije, ter o infrastrukturi, ki je bila zgrajena s pomočjo sredstev Evropske unije. V nadaljevanju je Igor Lipovšek razmišljal o šolski geografiji med znanostjo in splošno izobraževalnostjo.

Popoldanski del zborovanja je bil razdeljen na terensko delo in delavnice. Terensko delo je potekalo na območjih

Tržiča in Kranja z okolico. Delavnice so bile predvsem didaktično naravnane, udeleženci pa so razpravljali o globalnem učenju v geografiji ter o izobraževanju za trajnostno mobilnost.

Večer prvega dne zborovanja je minil ob svečani večerji na Blejskem gradu, kjer je Zveza geografov Slovenije podelila svoje stanovske nagrade. Melikovo priznanje za življenjsko delo, najvišjo nagrado na področju geografije, sta prejela dr. Milan Orožen Adamič in dr. Marjan Ravbar, upokojena sodelavca Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, dr. Miroslav Vysoudil s Prirodoslovne fakultete Univerze v Olomoucu (Republika Češka) pa je postal častni član Zveze. Zlate plakete Zveze so prejeli Marjan Luževič, Igor Lipovšek ter Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru. Dr. Matej Gabrovec, dr. Igor Žiberna in Maja Besednjak so prejeli srebrne plakete Zveze, bronaste pa dr. Mimi Urbanc, dr. Katja Vintar Mally, Tatjana Kikec in dr. Primož Pipan. Podeljeni sta bili tudi dve pohvali, prejeli sta ju Lucija Miklič Cvek ter Mojca Ilc Kljun. Melikovo nagrado za mlado znanstvenico je prejela dr. Nika Razpotnik Visković.

Drugi dan zborovanja se je začel z okroglo mizo z gorenjskimi župani. Vabljeni razpravljavci, moderatorji in župani so pretresali tematike, ki so na Gorenjskem najbolj pereče. Izpostavljeni so bili gospodarsko zaostajanje regije, gravitacijska vloga Ljubljane, privlačnost termalnega pasu za bivanje, problematike javnega potniškega prometa in obvoznic, naravnih virov,

lokalne proizvodnje hrane in samoodskrbe, odsotnost regionalne ravni ter težave malih občin.

Dopoldanski program se je nadaljeval z novinarsko konferenco ob uvrstitvi Kranjske stene v slovenski register žive kulturne dediščine organizacije UNESCO ter s predavanjem dr. Mitje Briclja o Kranjski steni kot primeru zelene infrastrukture »s slovenskim geografskim poreklom«.

Popoldanski del je bil namenjen predavanjem in delavnicam, razdeljenim v več sekcij. Obravnavane so bile tematike o razvojnih in prometnih dilemah Gorenjske, spreminjanju prebivalstvenih struktur v regiji, uporabi novega Atlasa Slovenije, okoljskih spremembah ter upravljanju z lokalnimi in regionalnimi viri. Pozno popoldan so študenti predstavili rezultate študentskega raziskovalnega tabora v Škofji Loki, nekateri avtorji pa svoje plakate.

Ob večeru prijetnega geografskega druženja v hotelu Astoria je organizacijski odbor Zborovanja podelil nagrade za najboljša študentska dela. Na koncu se nam je pridružil še gospod Primož Cvetek iz Bohinjske sirarne in predstavil proizvodnjo sira v Bohinju.

Zadnji dan zborovanja je bila ekskurzija na Bledu, kjer smo udeleženci spoznavali značilnosti turizma na Gorenjskem, najnovejše turistične trende na Bledu, vlogo Triglavskega narodnega parka v gorenjskem turizmu ter alpska jezera in okoljske spremembe. Zborovanje se je končalo s športno-družabnim popoldnevom v

blejskem kampu Zaka v organizaciji Alumni kluba geografov Univerze v Ljubljani.

Da je zborovanje na Bledu zadostilo običajnim merilom zborovanja, je o njegovih izsledkih tudi tokrat izšla

monografija z naslovom Gorenjska v obdobju glokalizacije (uredniki Boštjan Rogelj, Irma Potočnik Slavič, Irena Mrak).

Zborovanje na Bledu je potekalo na visoki ravni, kar so zagotovili mnogi

sodelujoči, tako avtorji prispevkov kot tudi drugi udeleženci, ter člani programsko-organizacijskega odbora. Hvala vsem za organizacijo prijetnega zborovanja!

Matjaž Geršič

Boštjan Rogelj, Irma Potočnik Slavič, Irena Mrak (ur.): Gorenjska v obdobju glokalizacije Slovenske Istre in Tržaškega zaliva

2013. Ljubljana, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 365 str.

»Gorenjska je rdeča nit pričujoče znanstvene monografije, v kateri geografi postavljamo ogledalo regiji v času, ki ji je vsaj z gospodarskega vidika vse prej kot naklonjen«, so napisali uredniki v predgovoru v monografijo z naslovom *Gorenjska v obdobju glokalizacije*. Monografija, ki zaokroža aktivnosti ob 21. zborovanju slovenskih geografov na Bledu, se osredotoča na aktualne procese, prakse in fenomene, značilne za Gorenjsko v obdobju intenzivnih globalizacijskih procesov in lokalnega/regionalnega odziva nanje.

Vsebinsko je razdeljena na 3 sklope. V prvem z naslovom Okoljske spremembe je 5 prispevkov izpod peresa 17 avtorjev. Obravnavajo podnebe razmere Gorenjske in še posebej Kamniške Bistrice, slovenska alpska jezera in okoljske spremembe, višinsko pasovitost rastlinstva, zemljevide nevarnosti za snežne plazove in časovno dimenzijo naravnih procesov.

Drugi sklop z naslovom Spreminjanje kulturne pokrajine prinaša prav tako

5 prispevkov izpod peresa 8 avtorjev. Tako kot je širok pojem kulturna pokrajina so tudi široke obravnavane teme. Obsegajo historičnogeografsko temo krčenja in agrarne rabe gozdov v času višinske kolonizacije, rast prometnih površin v zadnjih 200 letih, prostorsko analizo počitniških bivališč v Občini Bohinj, prostorsko in funkcijsko preobrazbo mestnega središča ter analizo novih območij storitvenih dejavnosti v Kranju ter suburbanizacijo na območju Udin boršta.

Upravljanje z lokalnimi in regionalnimi viri, tretji in zadnji sklop je najobsežnejši. Prinaša 11 prispevkov izpod peresa 20 avtorjev. Govorijo o vodni, energetski in prehranski samooskrbi Slovenije, o virih pitne vode, strukturnih spremembah in trajnostni naravnosti kmetijstva, o prebivalstvenih spremembah v prvem desetletju 21. stoletja, procesih etničnosti v luči poselitvenih vzorcev, prostorski razmestitvi poklicev prebivalcev z ustvarjalnim poklicem, značilnostih turizma, o upravljanju območij z vidika spremembe funkcij-

skih zaledij središčnih naselij, o znakih glokalizacije na podeželju Srednje Gorenjske, hišnih in ledinskih imenih na primeru katastrskih občin Leše in Blejska Dobrava ter o leseni kašti kot dobri praksi pri urejanju vodotokov.

V 365 strani obsežni monografiji se spretno prepletajo klasične in moderne tematizacije ter dobro uveljavljeni ter sveži in inovativni pristopi. Posebej dobrodošla so poglavja, ki teritorialno zaokroženo obravnavajo določeno vprašanje (rast prometnih površin, strukturne spremembe in trajnostna naravnost kmetijstva, prebivalstvo z ustvarjalnim poklicem, če naštejemo le nekatere). Pogrešamo več kritičnih in refleksivnih prispevkov na temo aktualnih problemov - v bruseljskem jeziku izzivov - Gorenjske, ki bi »urbi et orbi« oznanili, da geografija ni (le) poznavanje otokov v Polineziji, ampak veda, ki pronicljivo identificira in analizira stanje in je sposobna ponuditi mogoče poti njihovega reševanja.

Mimi Urbanc